

POLSKA SOLIDARNOŚĆ

Lista dialogowa

10:00:00

- Międzynarodowa czołówka serii Grassroots.

10:00:04

- Gdańsk i stocznia gdańska im. Lenina, z lotu ptaka. Pomnik Trzech Krzyży, górujący nad stoczną, upamiętniający śmierć trzech stoczniowców w grudniu 1970 r.

10:00:14

- Komentarz : *Gdańsk to miejsce szczególne w najnowszej historii Polski. To tu w roku 1970, w stoczni im. Lenina robotnicy zaprotestowali przeciwko drastycznym podwyżkom cen i upomnieli się o godność. Wyszli ze stoczni na ulice i polala się krew. Ofiary masakry upamiętniono dopiero 10 lat później, kiedy po kolejnym buncie stoczniowców tzw. władza ludowa pozwoliła postawić symboliczne krzyże.*

10:00:14

- Archiwalia z 1970r . Protest stoczniowców na ulicach Trójmiasta / Gdańsk – Sopot – Gdynia /. Zwłoki zabitego niesione na drzwiach.

10:00:51

- **Rok 2005.** Stocznia Gdańska. Ćwierć wieku po powstaniu „Solidarności”. Koncert Jean Michel Jarre’a zainscenizowany w stoczni gdańskiej, w miejscu historycznych wydarzeń sierpniowego strajku 1980 r. W filmie ten koncert będzie pełnił rolę leitmotivu. Archiwalia pokazują pracujących stoczniowców.

10:00:54

- 100% Jean Michel Jarre – *Dobry wieczór Gdańsk. 25 lat temu ta stocznia , to była prawdziwa przestrzeń wolności. Chciałbym podziękować robotnikom tej stoczni. To dzięki ich odwadze udało się zakończyć jedną z największych pomyłek XX wieku – sowiecki komunizm, bez stosowania przemocy.*

10:01:08

- Słowa Jarre’a będą zilustrowane archiwalnymi zdjęciami pracujących stoczniowców.

10:01:36

- Na estradę wchodzi starszy pan - Lech Wałęsa.

10:01:31

- 100% Jean Michel Jarre – *Jestem dumny, że mogę powitać na scenie pana Lecha Wałęsę.*

10:01:40

- Ściskają się z J.M.Jarre’em.

10:01:47

- 100% Lech Wałęsa – *Pozwólcie, że wrócę na chwilę do tej stoczni gdańskiej imieniem Lenina sprzed dwudziestu pięciu lat. Było nas wtedy około piętnastu tysięcy stoczniowców, dziś poniżej trzech tysięcy pracujących tu na stałe. Była z nami solidarna, pełna nadziei prawie cała Polska. Wolność okazała się trudna, a dla samej stoczni niesprawiedliwa. Europa i świat okazały się mniej solidarne. Chcę wierzyć, że tak jak 25 lat temu runą mury, mury które oddzielają nas od siebie, mury obojętności, niesprawiedliwości, niezyczliwości i niezrozumienia. Niech Europa uczy się od Gdańska jak budować solidarność, a wszystkie mury runą.*

10:01:55

- Na zdjęciach fragmenty filmu „Sierpień”.

10:02:47

- Fragment koncertu „Wyrwij murom zęby krat, wyrwij kajdany wołam was, a mury runą, runą, runą i pogrzebią stary świat”. Na tle zdjęć z koncertu ukazuje się DOMINO ze archiwaliami : polskiej

Solidarności, obalenia berlińskiego muru, aksamitnej rewolucji w Czechosłowacji, rozpadu Związku Radzieckiego, rewolucji w Gruzji i na Ukrainie.

10:03:06

- Ujęcia z miasta Gdańsk – udekorowanego plakatową wersją domina. ZACZEŁO SIĘ W GDAŃSKU.

10:03:36

- Gdańsk . Wnętrze prywatnego domu Bogdana Borusewicza, który rozpała ogień w kominku. Córka i pasierb bawią się z psem. Na tle płomieni – archiwalia : B.Borusewicz zostaje marszałkiem senatu.

10:03:36

- Komentarz - *Bogdan Borusewicz - człowiek , który zorganizował struktury nielegalnych, wolnych związków zawodowych i zainicjował historyczny strajk 1980 roku w stoczni gdańskiej. Po ćwierć wieku pozostawania w opozycji, sięga po jeden z najwyższych urzędów w Polsce , obejmuje funkcję marszałka senatu - wyższej izby parlamentu.*

10:03:52

- Archiwalia : Bogdan Borusewicz otwiera posiedzenie senatu – wyższej izby polskiego parlamentu.

10:04:02

- 100% Jerzy Borowczak – *Jesteśmy na wystawie „Drogi do wolności”. Jesteśmy w sklepie. Takie sklepy funkcjonowały w latach stanu wojennego; w sklepie mięsnym można było zobaczyć tylko gołe haki, bo mięso sprzedawano spod lady, tylko dla wybranych znajomych, albo w sklepach milicyjnych czy wojskowych. A w naszych sklepach, w polskiej rzeczywistości był ocet, musztarda, ser kiepskiej jakości, mleko ... Tak wyglądała rzeczywistość lat 80-tych, tak wyglądał socjalizm.”*

10:04:18

- Archiwalia . Rzeczywistość Polski Ludowej. Tłumy na ulicach.

10:04:38

- 100% Jerzy Borowczak - *Wielu Polaków szybko zapomniało o tych pustych sklepach, o tych hakach, occie i musztardzie. I niektórzy tęsknią za tamtym systemem, bo nie było bezrobocia w Polsce , władza opiekowała się obywatelem od żłobka do nagrobka. decydowała kto będzie studiował, kto nie , kto będzie gdzie pracował, kto będzie robił karierę, a kto nie. Było pranie mózgow i ludzie byli wyzuci z wszelkiej inicjatywy. I przeciwko temu stoczniowcy zbuntowali się czternastego sierpnia w roku 80-tym.*

10:05:10

- Fragment koncertu Jean Michael Jarre’a w stoczni gdańskiej.

10:04:44

- Fragment filmu „Sierpień”. Rozrzucanie ulotek.

10:05:24

- 100% Jerzy Borowczak – *Sierpień 80 zaczął się dzięki działającym na Wybrzeżu nielegalnym związkom zawodowym , w których byli Lech Wałęsa, Bogdan Borusewicz, Anna Walentynowicz, Andrzej Gwiazda i Joanna Gwiazda. I dzięki tej organizacji mogliśmy działać na terenie stoczni w obronie robotników, upominać się o ich prawa i Anna Walentynowicz była takim członkiem. I kiedy zwolniono ją z pracy dyscyplinarnie za obronę innych ludzi, my jako członkowie wolnych związków zawodowych podjęliśmy decyzję o jej obronie i ta decyzja zapadła ósmego sierpnia, że będziemy bronić pani Ani poprzez strajk.*

10:06:01

- 100% Anna Walentynowicz :*Dałam się poznać załodze, bo kolportowałam w stoczni nielegalne pismo „Robotnik” i jak wyrzucili mnie z pracy, to ludzie się za mną ujeli.*

10:06:12

- 100 % Bogdan Borusewicz – *Decyzje o strajku sierpniowym ja podjąłem, ale realizowana ona była przez całą grupę młodych ludzi. Trzeba było ich odpowiednio przygotować, całe zespoły które rozdawały ulotki przed rozpoczęciem strajku, na trasach dojazdowych do pracy. To była bardzo młoda grupa chłopaków , wieku 20-21 lat, a było ich kilku.*

10:06:44

- 100% Jerzy Borowczak -*Zaczelismy strajk o godz. 6.00 rano na jednym wydziałów stoczni – K-5. Pierwszych postulatów było tylko trzy: pierwszy - przywrócenie pani Ani do pracy –drugi - podwyżka o 1000 zł.- trzeci - dodatek drożyzniany. Ceny były wtedy galopujące w Polsce i*

uważaliśmy, że taki postulat trzeba napisać na tym transparencie, że ludzie to podchwycą i te postulaty, to wszystko się sprawdziło. Gdy około godz. 10.00 mieliśmy już na placu około 10 tysięcy ludzi, którzy na wezwanie Wolnych Związków Zawodowych poparli i upomnieli się o prawa ..., już nie tylko o Walentynowicz, to gdy pojawił się Lech Wałęsa, w stoczni już mieliśmy 10 tysięcy ludzi na wiecu.

10:07:08

- Fragment filmu „Sierpień”. Wałęsa przybywa na teren stoczni .

10:07:27

- Komentarz - *Pierwsze postulaty robotników dyrekcja stoczni spełnia szybko i bez oporu .Lech Wałęsa jest gotowy zakończyć strajk, ale do stoczni im. Lenina zaczynają przybywać delegacje z innych zakładów Wybrzeża. Rozpoczyna się strajk solidarnościowy.*

10:07:43

- 100 % Bogdan Borusewicz - *Ja byłem tym najczarniejszym charakterem dla ówczesnej władzy komunistycznej bo byłem członkiem nielegalnego Komitetu Obrony Robotników i to był pewien problem dla ówczesnej władzy- zaakceptować także członka KOR-u Z tego względu pozostawałem w cieniu i z tego względu później także mnie dotknęły represje i członków KOR- dotknęły represje..*

10:08:18

- Fragment koncertu Jean Michel Jarre’a w stoczni gdańskiej.

10:08:24

- 100% Andrzej Gwiazda- *. To sformułował jeden ze starszych, siwy robotnik .Podszedł do mnie podczas przerwy w negocjacjach negocjacjach i powiedział: Andrzej, resztę możecie olać, najważniejsze żebyśmy mieli wolne związki i żeby prasa prawdę pisała.*

10:08:38

- Fragment filmu „Sierpień”. Scenki strajkowe. Robotnicy czytają wycinki prasowe ze świata.

10:08:38

- Głos z megafonu : *Strajk trwa, a za serdeczność i poparcie serdecznie dziękujemy.*

10:08:44

- Komentarz - *Za bramą stoczni powstaje przestrzeń wolności. W rządowych mediach słowo strajk jest zakazane, oficjalnie mówi się o przerwach w pracy. Ale do strajkujących docierają dziennikarze z całego świata i za ich pośrednictwem rozchodzą się wiadomości. Tu nie obowiązuje cenzura . Głosy poparcia płyną z całego kraju, chociaż łączność telefoniczna z Wybrzeżem jest przerwana. Strajkujący wyciągają wnioski z doświadczeń przeszłości i nie wychodzą poza bramę stoczni. Mają świadomość, że władzy nie da się obalić na ulicy, bez przelewu krwi. Chcą ewolucji systemu a nie rewolucji.*

10:08:58

- Powielanie ulotek.

10:09:15

- Wałęsa tłumaczy robotnikom o wsparciu ze świata:

- 100% - *Ja przypuszczam, że im zależy na tym...*

- *off – Na pewno.*

10:09:18

- – *Tylko, że chyba nie tak bardzo im zależy, bo już w całym kraju się zaczęło. I dlatego oni są kompletnie bezradni. My tak bardzo źle nie stoimy, ale środkowe regiony będą miały gorzej. Nam ewentualnie załatwią dostawy żywności statkami z Anglii czy Szwecji, tak , że my jesteśmy jesteśmy niezłej sytuacji.*

10:09:40

- Fragment filmu „Sierpień”. Do stoczni przybywa delegacja rządowa.

10:09:41

- Komentarz - *Gdy protesty ogarniają już cały kraj , władza mięknie . Zamiast spodziewanego desantu wojskowego do stoczni przybywa delegacja partyjno- rządowa , z wicepremierem Mieczysławem Jagielskim. Strajkującym przewodzi Lech Wałęsa. Rozpoczynają się obrady nagłośnione przez radiowęzeł. Robotnicy mają świadomość że podstawowe prawa człowieka nie są w Polsce respektowane.*

10:10:05

- Robotnicy dyskutują z mieszkańcami Gdańska przez stoczniowy płot.
10:10:05
- Robotnik 100% - *Przecież on / w domyśle wicepremier / się nie przyznaje do tej pory, że takie coś w Polsce istnieje . Mówi, że konstytucja zabezpiecza i jest tak jak w konstytucji, a w praktyce to nie istnieje.*
10:10:15
- Kobieta 100% - *Przecież wiedzieli, że klasa robotnicza to nie jest osiemnasty wiek, ciemnota co umie się tylko podpisać. Ludzie przeważnie po technikach, porobili wieczorowe, zaoczne technika, ludzie są wykształceni, a w takiej ciemnocie, w takim otepieniu chcą ludzi trzymać ?*
10:10:30
- Off Lech Wałęsa – *Witam pana premiera i komisję rządową w stoczni gdańskiej na spotkaniu z Międzyzakładowym Komitetem Strajkowym. Rozmawiając z nami mógł się pan przekonać, że nie walczymy przeciwko ustrojowi socjalistycznemu, walczymy nasze własne związki zawodowe, to się nam należy, tak jak i inne nasze prawa.*
10:10:52
- 100% Bogdan Borusewicz –*Ludzie nie strajkowali o ludzką twarz socjalizmu. To jest mistyfikacja, nie było takich haseł. My nie robiliśmy tego strajku, żeby bronić socjalizmu, robiliśmy ten strajk po to żeby go rozsadzać. Bo wiadomo było że niezależne związki, wolne związki, struktury budowane obok tej władzy państwowej, obok struktur państwowych rozsadzają ten system. To było świadome działanie. Nie mówiliśmy, że chcemy zniszczyć system. Ja nawet skreśliłem z żądań strajkowych postulat wolne wybory, który oznaczał jednoznacznie – oddajcie władzę. Bo co to znaczy wolne wybory w tym czasie? Wiedziałem, że gra tutaj w stoczni toczy się nie tylko z Warszawą, ale i z Moskwą. Dlatego elementy antysowieckie, które się pojawiały też skreślałem i tonowałem, bo wiedziałem, że od momentu gdy ten strajk, stał się strajkiem nie o podwyżkę i nie o Annę Walentynowicz, ale o te 21 postulatów, wiedziałem, że jest to niespotykane w tej części Europy, w ogóle jest to niespotykana sytuacja w Polsce która może zmienić Polskę, a zmieniła całą Europę Środkowo- Wschodnią.*
10:12:18
- Fragment filmu „Sierpień”. Tablice z 21 postulatami stoczniowców.
10:12:18
- Komentarz. *Wśród 21 punktów wywieszonych na bramie stoczni przeważają postulaty socjalne ale dla protestujących ważniejsze są żądania polityczne : zniesienie cenzury, prawo do strajku, i przede wszystkim prawo utworzenia niezależnych od władzy związków zawodowych.*
10:12:34
- Modlitwa w intencji strajkujących.
10:12:34
- Off – *Jak co dzień wspólnie , głośno będziemy się modlić się będziemy intencji strajkujących, ich rodzin, osób wspomagających, a przede wszystkim w intencji pomyślnego rozwiązania naszych spraw.*
10:12:48
- *Chleba naszego powszedniego, daj nam dzisiaj, i odpuść nam nasze winy jako i my odpuszczamy naszym winowajcom. I nie wódź nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego.*
10:13:02
- Lech Wałęsa na ramionach robotników.
10:13:02
- Komentarz . *Robotnik Lech Wałęsa – wyrzucony cztery lata wcześniej z pracy za podburzanie stoczniowców ma nieformalny mandat zaufania załogi i doświadczenie z roku 1970 gdy podobny strajk został krwawo stłumiony. Późniejszy laureat Pokojowej Nagrody Nobla, świetny mówca – podczas twardych negocjacji staje się naturalnym i charyzmatycznym liderem.*
10:13:22
- Lech Wałęsa ogłasza decyzję o podpisaniu porozumienia z władzą tłumom mieszkańców Wybrzeża zgromadzonym za bramą stoczni
20:13:22

- Lecha Wałęsa 100% . *Najważniejszy punkt jest tak załatwiony jak sobie tego wszyscy życzyliśmy. Na pewno się opłaciło, bo mamy oprócz dotychczasowych związków – niezależne samorządne związki zawodowe.*
10:13:48
- 100% Bogdan Borusewicz – *Kiedy kończył się strajk w sierpniu 80- tego roku , w zasadzie wszyscy członkowie Komitetu Obrony Robotników , którzy nie byli wśród strajkujących – siedzieli w więzieniu.*
10:13:56
- Tłum pyta : Off - *A co z więźniami politycznym ?*
10:13:59
- Lech. Wałęsa 100% – *Mam podpisane , że wszyscy wychodzą. Ja nie sprzedaję ludzi, no nie. Mnie przynależność nie interesuje, tylko interesuje praworządność. Nie patrzymy kto gdzie jest. Jak jest niewinny to należy go wypuścić.*
- Fragment koncertu Jean Michael Jarre’a w stoczni gdańskiej.
10:14:19
- 100% Bogdan Borusewicz – *Wolne związki zawodowe , to było jasne, że to jest wprowadzenie elementu, który rozsądzi ten system. A dlaczego druga strona się zgodziła ? Ja myślę, że miała nadzieję, że zdoła to ograniczyć i usiłowała te nowo powstałe związki ograniczyć do terenu Wybrzeża*
10:14:22
- Fragment filmu „Sierpień”. Oficjalne podpisanie umów między władzą a robotnikami. Usatysfakcjonowani strajkujący opuszczają teren stoczni w nastroju Victory, z przekonaniem o zwycięstwie !!!
10:14:47
- *Komentarz - Stoczniovcy wychodzą ze strajku w poczuciu zwycięstwa. W Polsce rozpoczyna się szesnastomiesięczny karnawał wolności. Związkowcy Solidarności nie wiedzą , że władza już przygotowuje rozwiązanie siłowe.*
10:15:00
- Fragment koncertu Jean Michel Jarre’a w stoczni gdańskiej.
10:15:02
- **Rok 1981.** Archiwalia. Pierwszy oficjalny zjazd Solidarności.
10:15:02
- *Komentarz – Na pierwszym zjeździe Solidarności delegaci formułują bulwersujące dla komunistycznej władzy przesłanie do ludzi pracy w Europie Wschodniej. Wyrażają poparcie dla zniewolonych organizacji w trudnej walce o wolne związki zawodowe. Moskwa odebrała to jako próbę ingerowania w życie społeczno-polityczne tak zwanych bratnich krajów.*
10:15:02
- **Rok 1981.** Archiwalia. Wprowadzenie Stanu Wojennego. Gen Jaruzelski : *Rada Państwa w zgodzie z postanowieniami konstytucji wprowadziła dziś o północy Stan Wojenny na obszarze całego kraju.*
10:15:31
- 100% Borusewicz z żoną , w domu – *W drzwiach spotkały mnie przerażone sąsiadki, które powiedziały, że jest stan wojenny, że przyszli po mnie, że jest” kocioł”, że bym uciekał. Po piorunochronie zszedłem na dół, oddano dwa strzały, skoczyłem w miasto, skryłem się w stoczni. Kierowałem drugim strajkiem w stoczni gdańskiej i kiedy wzięli nas w kleszcze, powiedziałem kolegom – to ja panowie wieję.*
10:15:40
- Wojsko na ulicach miast. Pustki w sklepach.
10:15:56
- *Komentarz - Władzę w kraju przejmuje wojsko, granice zostają zamknięte, rozmowy telefoniczne są zablokowane a potem kontrolowane, obowiązuje cenzura i gospodarka wojenna. Podstawowe artykuły żywnościowe obywatele otrzymują na kartki. Przed sklepami ustawiają się długie kolejki, co złośliwi porównują do kolejek do mauzoleum Lenina w Moskwie.*

10:16:18

- Komentarz - *Lech Wałęsa oraz większość działaczy Solidarności zostają internowani . Ci którym udało się ukryć przechodzą do działalności podziemnej. Jest wśród nich Bogdan Borusewicz.*

10:16:29

- Uliczne potyczki młodych ludzi z oddziałami milicji .

10:16:32

- Komentarz - *Solidarność jest znowu nielegalna, ale nieustannie organizuje uliczne protesty, podziemne wydawnictwa, prasę, radio i telewizję. Zamieszki i strajki wybuchają co jakiś czas w całym kraju . Wielu Polaków emigruje.*

10:16:46

- Fragment koncertu Jean Michel Jarre'a w stoczni gdańskiej.

10:16:54

- **Rok 1987** . Wizyta papieża Jana Pawła II. Msza w Gdańsku, w dzielnicy Zaspa.

10:16:51

- Komentarz – *Gdańsk odwiedza Jan Paweł II i odprawia mszę świętą w blokowisku, w którym zamieszkuje uwolniony z internowania Lech Wałęsa. Oficjalna telewizja unika w transmisji pokazywania transparentów nielegalnego związku Solidarność. Polacy nie zobaczyli wszystkich tych kadrów. Były zarezerwowane wyłącznie na eksport.*

10:17:08

- Papież Jan Paweł II 100% - *Codziennie się modłę za moją ojczyznę i modłę się za ludzi pracy i modłę się za to szczególne, wielkie dziedzictwo polskiej Solidarności.* Skandowanie tłumu : *Solidarność, Solidarność.*

10:17:32

- Papież Jan Paweł II 100% - *Pozwólcie wypowiedzieć się papieżowi skoro chce mówić o Was, a także w pewnym sensie za Was. Solidarność to znaczy Jeden i Drugi, a skoro brzemię, to brzemię niesione razem we wspólnocie. A więc nigdy Jeden przeciw Drugiemu, Jedni przeciw Drugim.*

10:18:12

- **Rok 1988.** Strajki okupacyjne w stoczni gdańskiej. Tłum śpiewa: *Przed Twe ołtarze zanosim błaganie , ojczyznę wolną racz nam zwrócić Panie .*

10:18:32

- Wśród aktywnych działaczy jest również Bogdan Borusewicz.
- Bogdan Borusewicz 100% Scenka strajkowa – *Trzymajcie się, trzymajcie się. To jest bardzo ważne, żebyście nie zakończyli strajku.*

10:18:39

- Komentarz - *Skutki wprowadzenia Stanu Wojennego trwają aż do roku 1988, gdy stocznia gdańska znowu staje się miejscem ogromnego robotniczego protestu. Znowu aktywni są Lech Wałęsa i Bogdan Borusewicz.*

10:18:47

- Skandowanie Off – *Nie ma wolności bez Solidarności.*

10:18:54

- Borusewicz 100% - *No więc strajkuje cały kompleks stoczniowy / wszystkie stocznie Wybrzeża / Siedem tysięcy ludzi. To jest strajk okupacyjny.*

10:19:02

- Tryumfalne opuszczenie stoczni przez robotników. Zbiorowe okrzyki : *Off - Nie ma wolności bez Solidarności”*

10:19:15

- Koncert Jean Michel Jarre'a w stoczni gdańskiej.

10:19:23

- **Rok 1989.** Archiwalia . Okrągły Stół.

10:19:23

- Komentarz - *Przy okrągłym stole –do rokowań zasiedli przedstawiciele władzy, opozycji oraz kościoła. Radykalni działacze Solidarności do dziś uważają kompromis zawarty wówczas z komunistami za zdradę ideałów Sierpnia. Negocjatorzy porozumiewają się w sprawie ponownego*

zalegalizowania związku zawodowego Solidarność oraz w sprawie pierwszych, częściowo wolnych wyborów parlamentarnych.

10:19:42

- Pierwsze częściowo wolne wybory demokratyczne.

10:19:52

- Koncert Jean Michel Jarre'a w stoczni gdańskiej.

10:19:59

- Komentarz - *Kampanie wyborczą Solidarności wspierają gwiazdy światowego kina i estrady. Komuniści są zaskoczeni stopniem poparcia obywateli dla opozycji. Klęska wyborcza zależnej od Moskwy władzy rozpoczyna powolny proces demokratycznych przemian. Wygrywa Solidarność. Ale na dekomunizację i lustrację jeszcze wtedy się nie zdecydowano. Rząd premiera Mazowieckiego odciął się od przeszłości grubą kreską.*

10:20:19

- Zwycięstwo Solidarności. Klęska komunistów.

10:20:47

- 100% Joanna Szczepkowska – *Proszę państwa, 4 czerwca 1989 roku skończył się w Polsce komunizm.*

10:20:55

- 100% Joanna Szczepkowska po latach – *Myśmy sobie nie bardzo wyobrażali co będzie PO . Myśmy tylko wiedzieli, że się coś skończyło . Tak , że ja zawsze powtarzam , że ja powiedziałam , że skończył się komunizm , ale nie powiedziałam , że zaczął się raj.*

10:21:08

- **Rok 1990.** Archiwalia. Ze stoczni zostaje wywieziony symboliczny pomnik Lenina.

10:21:10

- Upadek stoczni. Stoczniowcy znowu demonstrują na ulicach w Gdańsku.

- Komentarz. *Symbol minionej epoki – popiersie Lenina opuszcza stocznię.*

10:21:15

- Okrzyk z tłumu - *Ostatni skurwysyn komunisty!*

10:21:18

- Komentarz - *Rząd kierowany przez pierwszego solidarnościowego premiera Tadeusza Mazowieckiego próbuje ratować stocznię zmieniając jej status na spółkę akcyjną.*

10:21:26

- *Ale kolebka Solidarności chyli się ku upadkowi. Kolejne rządy nie potrafią rozwiązać problemów ekonomicznych przedsiębiorstwa. Z braku zamówień buntownicza stocznia zadłuża się coraz bardziej i zostaje ostatecznie postawiona w stan likwidacji.. Robotnicy dużych komunistycznych molochów produkcyjnych , którzy w sierpniu 80 roku masowo upomnieli się o przemiany demokratyczne, zostali ofiarami kapitalistycznej gospodarki.*

10:21:44

- *Nad losem coraz mniej licznej załogi stoczni gdańskiej gromadzą się czarne chmury.*

10:21:56

- Koncert Jean Michael Jarre'a w stoczni gdańskiej.

10:21:58

- Protesty Solidarności w Warszawie.

10:21:59

- Komentarz - *Próba powołania własnej partii – Akcji Wyborczej Solidarność - kończy się kompromitacją i partia szybko znika ze sceny politycznej. Organizacja wraca do deklarowanej od początku roli związku zawodowego, broniącego interesów pracowniczych , jak wszędzie na świecie.*

10:22:18

- 100% Lech Wałęsa – *Stocznia upadła, nie żal panu ?*

10:22:19

- - *Żal , ale stocznia miała sprzedaną produkcję do Związku Radzieckiego na 10-20 lat naprzód. Związek Radziecki przestał istnieć i co zrobić z tą produkcją. Zachód jej nie chce i to jest dramat stoczni. Rozwiązania na dzisiaj nie ma, jutro będzie.*

10:22:40

- 100% Władysław Bartoszewski - *Jeżeli wyniki nie są dla wielu z nas, dla mnie też, takie o jakich marzyli to trzeba sobie zadać ogólnoludzkie pytanie – jak się mają marzenia w życiu do rzeczywistości.*

10:22:53

- 100% Jerzy Borowczak – *Ci ludzie, którzy, że tak powiem, najczęściej włożyli inicjatywy w obalenie komunizmu najczęściej na tym stracili. Rewolucja zjadła własne dzieci. Najbardziej skorzystali ludzie z inicjatywą, którzy potrafili bardzo szybko przestawić się na gospodarkę rynkową i na to, że nikt za nich nic nie robi. Że muszą swoje sprawy, swoją karierę, swoje domy prowadzić najlepiej dla siebie, że nikt nie będzie im m podpowiadał, nikt nie będzie im narzucał co mają zrobić..*

10:23:30

- Koncert Jean Michael Jarre'a w stoczni gdańskiej.

10:23:31

- 100% Lech Wałęsa – *Niezależnie dziś od naszej kondycji i ceny jaką przyszło nam zapłacić to jestem przekonany, że nasze pokolenie uruchomiło epokę która musi przynieść wszystkim korzyści. Epokę, która wyeliminowała podziały, bloki, systemy. Europa ma szansę na jedność, pokój i dobrobyt. To nasze pokolenie tego dokonało.*

10:24:43

- Na taras piętrowego domu wychodzi Bogdan Borusewicz z psem oraz córką. Oboje czeszą psa.

10:24:15

- Borusewicz Off – *Osiągnęliśmy sukces naprawdę minimalnym kosztem. . W Polsce nie zginęło wielu ludzi, nie została przelana krew jak w Rumunii, a zmiany są takie, że gdyby ktoś się obudził po latach hibernacji to nie wiedziałby gdzie jest. I to są zmiany na lepsze a nie na gorsze.*
- 100% B. Borusewicz. *Polska jest wolna demokratyczna i suwerenna. I możemy sami decydować o własnym losie. To jest olbrzymia wartość. Nie mówiąc o takich szczegółach jak zniesienie cenzury, likwidacja policji politycznej, likwidacja państwa policyjnego.*

10:24:29

- Trikowa mapa zmian w sąsiadujących z Polką granicach.

10:25:05

- Wnętrze mieszkania. 100% Córka B. Borusewicza Kinga – *A tak naprawdę jaka jest różnica między wyborami dzisiaj a w czasach Polski Ludowej?*

10:25:12

- 100% B. Borusewicz. *Różnica między tymi a tamtymi wyborami jest taka jak między krzesłem elektrycznym a krzesłem do siedzenia. Tylko z nazwy są to krzesła. Ale służą do zupełnie czegoś innego.*

10:25:28

- 100% Sebastian / pasierb/ – *Co nam zostało z tamtego „Sierpnia”, z tamtej „Solidarności”, nam młodym ludziom ?*

10:25:30

- 100% Bogdan Borusewicz – *Co mnie zostało z tamtych czasów, z Solidarności, z Sierpnia ? Przede wszystkim ty zostałeś Kinga i Sebastian. A to bardzo ważne w życiu człowieka.*

10:25:42

- 100% - Bogdan Borusewicz – *W porównaniu do tej Polski Ludowej, w której spędziłem młodość to tamten kraj był nieprzyjazny dla człowieka, dla jego indywidualności. Chociaż byłem znacznie młodszy. I nieraz tęsknić do tego okresu socjalizmu, gdy musiałem walczyć, siedziałem w więzieniu, ale spotkałem też wielu świetnych ludzi, z których dwóch zostało potem prezydentami Polski, spotkałem swoją żonę Alinę, z którą związało mnie uczucie i rozumiem nostalgię części ludzi do tego okresu kiedy byli młodzi, piękni i wspaniali.*

10:26:44

- Ćwierć wieku po powstaniu „Solidarności”. Koncert Jean Michael Jarre'a w stoczni gdańskiej.

10:26:46

- Komentarz *Z upływem lat Solidarność przestała odgrywać rolę powszechnego ruchu społecznego, inicjującego przemiany demokratyczne. Dziś jest jednym z wielu działających normalnie związków zawodowych. Ale skutki pamiętnego protestu Solidarności w sierpniu 80 roku, przerosły najśmielsze*

marzenia ówczesnej opozycji. Wojska radzieckie opuściły Polskę, zmienili się sąsiedzi na granicach, pieniądz odzyskał wartość, gospodarka zaczęła się rozwijać, Polska wstąpiła do NATO i Unii Europejskiej. Obywatele zaczynają rozumieć, że los ojczyzny jest w ich rękach i zależy już tylko od kartki wyborczej.

10:26:51

- Archiwalia. Trikowy efekt domina : kolejno – strajk Solidarności w Polsce, aksamitna rewolucja w Czechosłowacji, upadek Muru Berlińskiego, rozpad Związku Radzieckiego, rewolucja w Gruzji, pomarańczowa rewolucja na Ukrainie. Ujęcia z uroczystości gdy jedni z najważniejszych uczestników pierwszego strajku : Anna Walentynowicz i Andrzej Gwiazda otrzymują ordery z rąk prezydenta Polski Lecha Kaczyńskiego.

10:27:24

- Fajerwerki kończące koncert J.M. Jarre’a w stoczni gdańskiej. Napisy końcowe.